

Algemene gedragscode

Sporten en bewegen, dat doe je graag in een veilige en positieve omgeving. Het is onze plicht als federatie, club of betrokkene om elke dag te bouwen aan een sportklimaat waarbij het beschermen van ieders integriteit centraal staat. Parantee-Psylos vzw hanteert deze algemene gedragscode¹ met duidelijke regels om aan te tonen welk gedrag wenselijk is en welk gedrag afgekeurd wordt. De gedragsregels steunen op waarden die wij als organisatiemedewerkers voortdurend nastreven zoals integriteit, verantwoordelijkheid en respect. We verwachten dat iedereen die schendingen van deze gedragscode opmerkt, dit ook meldt. Dat is niet enkel een taak van slachtoffers. Neem je verantwoordelijkheid en spreek mensen aan op ongepast gedrag.

Samen gaan we voor een gezonde, ethische én veilige beweeg- en sportomgeving!

Elke overtreding van de gedragscode, evenals elk misdrijf dat gepleegd wordt, kan tuchtrechtelijk gesanctioneerd worden op basis van het juridisch reglement van Parantee-Psylos en/of het tuchtrecht van de betreffende club. Dit betekent bijvoorbeeld dat de persoon in kwestie kan ontzet worden uit zijn functie, of uitgesloten kan worden van de sportorganisatie of van activiteiten die door de sportorganisatie georganiseerd worden.

Voor wie is deze gedragscode bedoeld?

Deze gedragscode geldt voor **ALLE LEDEN** van Parantee-Psylos in eender welke club en is bij uitbreiding ook van toepassing op **ALLE NIET-LEDEN** die op enige wijze betrokken zijn bij onze sport(activiteiten) en werking. Specifiek maar niet beperkend denken we daarbij aan medewerkers, trainers, bestuurders, officials, vrijwilligers. We verwachten immers dat iedereen die een rol speelt in G-sport, jong of oud, recreant of topsporter, medewerker of vrijwilliger, tegenstander, teamgenoot of supporter zich gepast en integer gedraagt. Bovendien is het zo dat personen diverse rollen kunnen opnemen in het sportgebeuren waarmee ook meer of minder verantwoordelijkheid gepaard gaat. Als in deze code specifieke regels worden opgenomen voor bepaalde rollen, dan mag rekening gehouden worden met onderstaande begrippen. Deze indeling is vooral bedoeld om voor bepaalde rollen extra te wijzen op belangrijke verantwoordelijkheden:

- **Sporter:** Elke persoon met of zonder beperking die deelneemt aan beweeg- of sportactiviteiten.
- **Sportbegeleider:** Sportbegeleiders staan dicht bij de sporters en zijn dan ook in het bijzonder gebaat bij goede afspraken en gedragsregels. Zij hebben vaak het meest (directe) contact met de sporters en onberispelijk gedrag is daarom cruciaal. Het begrip sportbegeleider is ruim en omvat heel diverse rollen binnen de omkadering van sporters zoals (niet beperkend) trainer, coach, begeleider, adl-helper, sporthelper, chauffeur, arts, psycholoog, fysiotherapeut, delegatieleider of delegatielid.
- **Verantwoordelijke:** Club- en federatiebestuurders, clubverantwoordelijken en bij uitbreiding ook alle personeelsleden en vaste medewerkers van onze federatie en onze clubs. Integriteit is enkel mogelijk als het deel uitmaakt van de cultuur en identiteit van een organisatie. De verantwoordelijken van zowel de clubs als de federatie hebben een voorbeeldfunctie naar onze leden.
- **Andere sportverantwoordelijke:** Dit zijn onder andere (maar niet beperkt tot) competitie- en recreatiemanagers, classificeerders, scheidsrechters, tijdopnemers en officials, ...
- **Sportorganisatie:** Dit is Parantee-Psylos of de federatie, het weefsel van de clubs en alle betrokken actoren en individuen.

¹ De algemene gedragscode is uitvoerig zodat er geen twijfel kan bestaan over wenselijk gedrag. Naast deze gedragscode ontwikkelt Parantee-Psylos ook een laagdrempelige versie die gebruikt kan worden bv. voor de communicatie in clubs en om iedereen te sensibiliseren rond goed gedrag. Laat het duidelijk zijn dat de algemene gedragscode van toepassing is in geval er twijfel zou bestaan en (tuchtrechtelijke) uitspraken over ongepast gedrag dienen te gebeuren.

Bij elke beoefening en organisatie van sport of beweging binnen de sportorganisatie Parantee-Psylos gelden een aantal belangrijke **overkoepelende principes**:

- De sport- of beweegactiviteit wordt georganiseerd en beoefend op een manier waarbij de gezondheid van de sporter en het correct ethisch handelen gewaarborgd wordt, altijd en overal.
- De sporter wordt beschermd tegen de negatieve effecten die sport kan veroorzaken zoals prestatiedruk, blessures of gezondheidsrisico's.
- Er wordt specifieke begeleiding voorzien en aandacht besteed aan kinderen en jongeren door rekening te houden met hun ontwikkelingsniveau en eigenheid, zowel fysiek als mentaal. Dit geldt bij uitbreiding voor volwassen personen die omwille van hun beperking extra begeleiding en bescherming nodig hebben.
- Sportiviteit, respect en fair play gelden zowel ten aanzien van clubleden, als ten aanzien van tegenstrevers, trainers, scheidsrechters en supporters, ongeacht hun geslacht, culturele achtergrond, geaardheid, herkomst, sociale status, handicap of beperking, geloof of levensbeschouwing, politieke of syndicale overtuiging, taal of gezondheidstoestand..
- Regels en reglementen zijn gekend en worden gerespecteerd. Pesterijen, doping, drugs, intimidatie, machtsmisbruik, wedstrijdvervalsing, corruptie, ongewenst seksueel gedrag, agressie en geweld zijn strikt verboden. Het plegen van misdrijven is uit den boze. Eenieder dient hiertoe zijn steentje bij te dragen.

Neem je verantwoordelijkheid op als je dingen ziet of hoort die in strijd zijn met deze gedragscode!

Onze gedragsregels

WIJ = de sportorganisatie, de sporters, de sportbegeleiders en alle betrokken verantwoordelijken.

1) Onze houding: integer en verantwoordelijk

We kennen de reglementen en handelen naar de regels en de richtlijnen. Verantwoordelijken en sportbegeleiders informeren bovendien de sporters en andere sportbegeleiders proactief en zien erop toe dat de reglementen, regels, gedragscode en andere normen door iedereen worden toegepast.

We zijn samen verantwoordelijk voor het creëren van een gezonde, ethische en veilige beweeg- en sportomgeving en we houden ons steeds aan de veiligheidsvoorschriften. We zijn open en alert voor waarschuwingssignalen en aarzelen niet om signalen door te geven aan het clubbestuur, de club-API of de federatie-API. Ook sporters zijn mee verantwoordelijk voor het in stand houden van deze veilige omgeving voor zichzelf en voor anderen.

We handelen ernstig en zijn ons bewust van onze (sportieve) voorbeeldfunctie. We handelen volgens de geldende standaard, ervaring en opleiding, waarbij het er niet toe doet of we al dan niet een vergoeding ontvangen voor onze prestaties. Dit geldt in het bijzonder voor sportbegeleiders of andere sportverantwoordelijken die een bijzondere rol, taak of verantwoordelijkheid hebben. De sportbegeleider is zorgvuldig en oprecht bij het vermelden van ervaring, functies en relevante feiten vóór en gedurende zijn/haar aanstelling als sportbegeleider. Sportbegeleiders en sporters die een onderlinge relatie hebben, informeren onmiddellijk het bestuur of de API van de sportorganisatie hierover.

We onthouden ons van gedragingen en uitlatingen waardoor de sport in het algemeen en G-sport in het bijzonder in diskrediet wordt gebracht. We trachten zelf een positief rolmodel en voorbeeld voor anderen te zijn. We handelen nooit op enige wijze die Parantee-Psylos, één van haar clubs (i.e. de

sportorganisatie) of een individu kan schaden. Dit geldt zowel bij rechtstreekse contacten met anderen, als bij het gebruik van communicatiekanalen zoals sociale media, apps, internet of het maken van geluids- of beeldmateriaal.

We stellen nooit informatie beschikbaar aan derden die nog niet openbaar gemaakt is en kan worden gebruikt voor het plaatsen van weddenschappen. We wedden niet op de sportwedstrijden en sportcompetitie van de sportvereniging waarin we betrokken zijn. Wie kennis heeft van matchfixing, moet dit melden aan de federatie.

We respecteren in het kader van fair play het classificatiesysteem en erkennen het belang ervan voor het waarborgen van eerlijke wedstrijdsport voor personen met een beperking.

We gaan op een verantwoorde manier om met alcohol, zeker op en rond het sportterrein. Drinken van alcohol en roken in de nabije aanwezigheid van minderjarige sporters wordt sterk afgeraden.

Als verantwoordelijke (bestuurder) zijn we betrouwbaar en handelen altijd in het belang van de vereniging of de sportorganisatie en dus de leden. Informatie wordt gebruikt voor het doel van de organisatie. We gebruiken vertrouwelijke informatie niet voor eigen gewin of ten gunste van anderen. We onthouden ons van elke vorm van fraude, belangenvermenging of corruptie. We kopen niet om, laten ons niet omkopen, noch faciliteren we omkoping. Wanneer iets wordt aangeboden om iets te doen of na te laten, melden we dit onmiddellijk aan het bestuur of medebestuurders van de sportorganisatie.

Als sporter gebruiken we geen verboden of stimulerende middelen of methodes, noch faciliteren het gebruik ervan. We begrijpen dat doping gevaarlijk is voor de gezondheid en dat dopingcontroles zorgen voor eerlijke competitie. We beseffen ook dat het aangewezen is omzichtig om te springen met geneesmiddelen en voedingssupplementen. De van kracht zijnde decretale en internationale regelgeving (www.dopinglijn.be) is essentieel als minimale leidraad. Niet alleen elke sporter, maar ook elke begeleider valt onder deze regelgeving (zie ook reglement antidoping).

Als sportbegeleider (in het bijzonder als trainer of coach) mengen we ons niet oneigenlijk in dopingcontroleprocedures of -onderzoeken. Van een sportbegeleider die kennis heeft van verboden of twijfelachtige praktijken, wordt verwacht dat hij/zij de federatie onmiddellijk op de hoogte brengt.

2) Respect tonen tegenover anderen en de omgeving

We respecteren de waardigheid en eigenheid van elke persoon, sluiten niemand uit en zullen geen discriminerende, kleinerende of intimiderende opmerkingen maken en/of gedragingen stellen. We praten mét elkaar, niet over elkaar. We kunnen luisteren naar wat de andere te zeggen heeft, staan open voor kritiek en leggen onze mening niet op aan anderen. We maken geen onderscheid naar godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, seksuele oriëntatie, culturele achtergrond, leeftijd, beperking of andere kenmerken.

We hebben het volle respect voor de inzet van anderen die sport- en beweegkansen voor G-sporters mogelijk maken. Een welverdiend schouderklopje kan wonderen doen.

We pesten niet. Pesten is herhaald gedrag van 1 of meer personen, met als doel anderen te kwetsen. De schade kan psychologisch, sociaal, lichamelijk of seksueel zijn. Wie gepest wordt, kan zich meestal niet verdedigen: er is sprake van een ongelijke (of als ongelijk ervaren) machtsverhouding tussen diegene die pest en de gepeste.

We gebruiken geen fysiek of verbaal geweld. We zijn niet grof of agressief naar de andere toe. We vallen anderen niet lastig en we vallen anderen niet aan.

We respecteren de eigendommen van de andere. We stelen of beschadigen niet.

We respecteren te allen tijde de toepasselijke regels inzake bescherming van persoonsgegevens zoals omschreven in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG of GDPR), door onder meer de in het kader van onze functie verkregen persoonsgegevens enkel aan te wenden in het kader van de afgesproken samenwerking; in geen geval door te spelen aan derden; er vertrouwelijk mee om te gaan; niet te kopiëren, behalve met het oog op back-up; een eventueel data-lek (verlies van de persoonsgegevens aan derden) onmiddellijk te melden.

We zijn voorzichtig bij het gebruik van persoonlijke foto's en hanteren een duidelijke procedure zoals beschreven in het intern reglement en de privacyverklaring van Parantee-Psylos. Voor algemene sfeerfoto's (groepsfoto, niet duidelijk op één of enkele personen gericht, maar eerder bedoeld om een algemeen sfeerbeeld te tonen) is er geen toestemming vereist. Voor gerichte foto's moet zeker toestemming van de gefotografeerde worden gevraagd om deze te kunnen publiceren. Als een persoon weigert om op een sfeerbeeld terecht te komen, respecteren we dit uiteraard. Elk verzoek om een persoonlijke foto te verwijderen, willigen we onmiddellijk in.

Als verantwoordelijke of sportbegeleider in de sportorganisatie zijn we ons bewust van mogelijke situaties van machtsongelijkheid en (soms ook) afhankelijkheid. We misbruiken de positie niet om op onredelijke of ongepaste wijze macht uit te oefenen. We respecteren elkaars grenzen en bewaken onze eigen grenzen. We mengen ons dus niet onnodig in het persoonlijke leven van de ander en we maken indien nodig naar de andere toe duidelijk wat voor ons als persoon wel of niet kan.

3) We zeggen NEEN tegen (seksueel) grensoverschrijdend gedrag

We respecteren de psychische, fysieke en seksuele integriteit van anderen en niet in het minst van de sporter zelf.

We zullen ons ervan onthouden om een ander te behandelen op een wijze die zijn/haar waardigheid aantast. Sportbegeleiders en andere verantwoordelijken onthouden zich ervan om verder in het privéleven van de sporter door te dringen dan nodig is voor het gezamenlijke gestelde doel. We zullen tijdens trainingen, stages, wedstrijden en reizen gereserveerd en met respect omgaan met anderen in de ruimten waarin hij/zij zich bevindt, zoals de kleedkamer of de slaapkamer. Zo zullen we:

- niet onnodig en/of zonder toestemming van anderen (en in het bijzonder sporters) ons bevinden in of naar binnen kijken/gluren in ruimtes die door die andere worden gebruikt als privéruimtes, zoals douches, kleedkamers, toiletten, slaapkamers en soortgelijke ruimtes, waarin hij/zij mag veronderstellen zich te kunnen gedragen alsof hij/zij alleen en ongezien is.
- een ander (en in het bijzonder sporter) niet bij herhaling of op systematische wijze privé alleen thuis of een andere afgezonderde plaats uitnodigen wanneer deze ontmoeting vanuit de begeleidingstaak niet nodig is en/of elders kan worden georganiseerd, zoals in een clubgebouw of een publieke gelegenheid.
- een ander (in het bijzonder sporter) op geen enkele wijze systematisch isoleren of systematisch een één-op-één relatie realiseren, zonder dat daar sporttechnische redenen voor zijn.

We nemen niet deel aan seksueel grensoverschrijdend gedrag, noch zullen we anderen daartoe aanmoedigen. Dergelijk gedrag kan verschillende gradaties aannemen, van ongepaste lichamelijke of seksueel getinte aandacht of opmerkingen, over ongepaste aanrakingen, grooming (kinderlokken) en sexting (seksueel getinte inhoud sms- en sociale mediaberichten) tot voyeurisme, stalking, aanranding of verkrachting.

- We zullen door feitelijke interventie een klaarblijkelijke vorm van seksueel grensoverschrijdend gedrag waarvan we getuige zijn of waarvan we op de hoogte worden gesteld, onmiddellijk (doen laten) stoppen en de nodige hulp (laten) bieden aan het slachtoffer.
- We zullen als sporter, sportbegeleider of andere sportverantwoordelijke enkel sporttechnische fysieke handelingen stellen die tot onze bekwaamheid en taken behoren en/of voor de sportbeoefening op dat moment noodzakelijk zijn.
- We benoemen de handeling duidelijk en vooraf daar waar lichamelijk contact noodzakelijk en functioneel is voor de sportbeoefening. We zullen geen seksueel of erotisch geladen sfeer creëren (door woord, gedrag, vertoning filmbeelden, aankleding omgeving, etc.) of aan het voortbestaan daarvan een bijdrage leveren. Sportbegeleiders zullen bovendien begeleiderstaken rondom en tijdens een sportactiviteit correct uitvoeren zodat geen gelegenheid ontstaat voor seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- We onthouden ons van seksueel getinte opmerkingen, schunnigheden, ontboezemingen over eigen of andermans seksleven, via eender welk communicatiemiddel.
- We houden rekening met wat anderen en in het bijzonder sporters als seksueel intimiderend ervaren (bijvoorbeeld iemand naar zich toe trekken om te kussen bij begroeting en afscheid, zich tegen de sporter aandrukken en andere ongewenste aanrakingen).
- We mogen niet ingaan op seksuele/erotische verlangens of fantasieën van een seksueel minderjarige sporter (< 16 jaar) en bij uitbreiding van alle personen met een beperkte handelingsbekwaamheid

We zullen ons onthouden van elke vorm van seksueel of emotioneel machtsmisbruik of intimidatie tegenover een ander. Zo zullen we:

- geen dwang uitoefenen of op enigerlei wijze misbruik maken van een andere (en in het bijzonder sporter), met het kennelijke oogmerk deze ander tot seksuele handelingen te dwingen, daartoe te verleiden of over te halen, of die te dulden. Een sportbegeleider of elke andere sportverantwoordelijke mag in dat perspectief op geen enkele manier misbruik maken van het machtsverschil dat bestaat tussen hem en de sporter.
- geen (im)materiële voordelen of vergoedingen geven met de kennelijke bedoeling (seksuele) tegenprestaties te vragen.

We doen onmiddellijk melding van een incident of situatie m.b.t. seksueel grensoverschrijdend gedrag bij het betreffende bestuur, de API of de federatie-API. We mogen anderen (zoals een sporter, begeleider of bestuurder) niet ontmoedigen of beletten om melding te doen of een klacht in te dienen inzake seksueel grensoverschrijdend gedrag.

We zullen meewerken aan intern en/of extern (voor)onderzoek en de (interne) tuchtprocedure die naar aanleiding van een aangifte m.b.t. seksueel grensoverschrijdend gedrag bij een tuchtorgaan of onderzoeksinstantie aanhangig is en gevolg geven aan een eventuele oproeping voor een tuchtorgaan.

Als verantwoordelijke (bestuurder) nemen we (meldingen van) onbehoorlijk of grensoverschrijdend gedrag ernstig. We spannen ons als verantwoordelijke in om het onderwerp integriteit bespreekbaar te maken en te houden. We zorgen voor een bepaalde mate van alertheid in de organisatie voor onbehoorlijk of grensoverschrijdend gedrag en stimuleren het melden ervan. Als verantwoordelijke voeren we bestuurstaken correct uit zodat geen gelegenheid ontstaat voor (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. Elk bestuur treedt adequaat op tegen het schenden van regels en normen door sporters, begeleiders, bestuurders en anderen.